

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmailulain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmailulain muuttamisesta (HE 69/2015 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- liikenneneuvos Risto Saari, liikenne- ja viestintäministeriö
- hallitussihteeri Teija Pellikainen, puolustusministeriö
- vanhempi osastoesiupseeri Iiro Penttilä, puolustusministeriö
- ympäristöneuvos Ari Saarinen, ympäristöministeriö
- johtava asiantuntija Jukka Hannola, Liikenteen turvallisuusvirasto
- lakimies Päivi Metsävainio, Liikenteen turvallisuusvirasto
- johtaja Mikko Viinikainen, Finavia Oyj
- hallituksen puheenjohtaja Juha-Pekka Paananen, NorthNav Ltd

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Rajavartiolaitos
- Helsingin kaupunki
- Vantaan kaupunki
- Finnair Oyj

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ilmailulakia niin, että poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta siviili-ilmailun alalla sekä tasapainoisen lähestymistavan mukaisten meluun liittyvien toimintarajoitusten asettamisesta annettujen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten mukaiset viranomaisvelvoitteet ja kansallista sääntelyä edellyttävät järjestelyt pantaisiin kansallisesti täytäntöön. Liikenteen turvallisuusvirasto olisi molempien EU-asetusten mukainen toimivaltainen viranomainen. Poikkeama-asetuksen johdosta erityisesti ilmailulain ilmailuonnettomuuksia, ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelua, vaaratilanteita ja poikkeamia koskevan luvun säännöksiä karsittaisiin. Vastaavalla tavalla myös melunhallinta-asetuksen johdosta ilmai-

Valiokunnan mietintö LiVM 11/2015 vp

lulain meluun liittyviä toimintarajoituksia lentoasemilla koskevan luvun säännöksiä ehdotetaan karsittaviksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Liikenne- ja viestintävaliokunta pitää kannatettavina sääntelyn tavoitteita tasapainoisen lähestymistavan toteuttamisesta ilmailusta aiheutuvan melun torjunnassa ja muun muassa lentoliikenteen vaaratilanteisiin ja muihin poikkeamiin liittyvien ilmoitusmenettelyjen kehittämisestä. Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä karsitaan nykyistä kansallista sääntelyä siltä osin kuin jatkossa suoraan kansallisesti sovellettavien asiaa koskevien EU-asetusten voimaantulo sen mahdollistaa.

Kansainvälisestä näkökulmasta Suomen saavutettavuus perustuu pitkälti lentoliikenteeseen, ja tästä syystä lentoasemien toimivuuden ja lentoliikenteen toimintaedellytysten turvaaminen on Suomen globaalien kilpailukykyyn kannalta ensiarvoisen tärkeää. Lentoliikenteellä on keskeinen merkitys myös maakuntien paikalliselle yritystoiminnalle, ja lentoliikenneyhteyksillä on vaikutusta myös maan sisällä eri maakuntien alueellisen vetovoiman kannalta.

Valiokunta katsoo, että lentoliikenteen kilpailukyky ja lentoasemien toiminnan tehokkuus tulee turvata myös jatkossa. Valiokunta pitää esityksessä keskeisesti esille tuotuja ympäristönäkökoh-
tia tärkeinä, mutta toteaa samalla, että tältä osin tulee säilyttää tasapuolinen ja realistinen lähestymistapa siten, että lentoasemien ja lentoliikenteen toimintaedellytykset ja kehittymismahdollisuudet eivät vaarannu.

Valiokunta pitää keskeisenä, että lain käytännön soveltamisessa ja kehittämisessä sekä alemmanasteisen sääntelyn valmistelussa otetaan riittävästi huomioon muun muassa sotilas-, pelastus- tai muussa vastaavassa viranomaistoiminnassa välttämättömän ilmailun tarpeet ja muun muassa miehittämättömien ilma-alusten käytön lisääntyminen. Edelleen on tärkeää, että esityksessä tarkoitettujen hallinnollisten menettelyjen pidetään myös käytännössä riittävän keveinä ja joutuisina esimerkiksi miehittämättömien ilma-alusten käytössä tarvittavien tilapäisten vaara-alueiden perustamiseen liittyen.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin muutosehdotuksin.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotus

11 §. Ilmailulta rajoitetut alueet ja vaara-alueet. Asiantuntijakuulemisissa on tuotu esille, että 11 §:n 1 momenttia olisi tarpeen täsmentää rajaamalla sitä aluetta, johon kiello tai rajoitus

Valiokunnan mietintö LiVM 11/2015 vp

voidaan kohdistaa ympäristön suojelemiseksi. Valiokunta ehdottaa, että momentin sanamuotoa täsmennetään siten, että kiello voi kohdistua ympäristön suojelemisen kannalta valtakunnallisesti tärkeiden alueiden yläpuolelle.

97 §. Tarkastusten ja valvonnan suorittaminen. Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että lentoaseman valvontaa ja vartiointia koskevaa 97 §:ää olisi syytä tarkentaa, koska kyse on ns. julkisesta hallintotehtävästä. Valiokunnan käsityksen mukaan kyse on selkeästi rutiininomaisista lentoasema-alueen valvontaan ja vartiointiin liittyvistä tehtävistä, joita tehdään lentoaseman pitäjän valvonnassa ja ohjeiden mukaisesti. Kulunvalvontaa, valvontaa ja kiertovartiointia koskeva sääntely perustuu komission asetukseen (EU) N:o 185/2010 yksityiskohtaisista toimenpiteistä ilmailun turvaamista koskevien perusvaatimusten täytäntöön panemiseksi, jossa säännellään myös henkilöstön palvelukseen ottamista ja koulutusta sekä pätevyysvaatimuksia. Valiokunta ehdottaa, että 97 §:n 1 momenttia täydennetään siten, että kulunvalvontaa, valvontaa ja kiertovartiointia hoitava henkilö suorittaa tehtävänsä lentoaseman pitäjän valvonnassa ja ohjeiden mukaisesti. Kyseistä tehtävää hoitaessaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

181 §. Muutoksenhaku. Valiokunta ehdottaa, että 181 §:n 2 momentin 5 kohtaan tehdään teknisluonteinen säännöksessä käytettyä sanamuotoa koskeva korjaus.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 69/2015 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 69/2015 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

ilmailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

Valiokunnan mietintö LiVM 11/2015 vp

kumotaan ilmailulain (864/2014) 127 §,

muutetaan 3 §:n 1 momentin 7 kohta ja 2 momentin johdantokappale, 7 §:n 1 momentin 2 kohta, 11 §:n 1 ja 2 momentti sekä 4 momentin johdantokappale, 27 §:n 1 momentin 1 kohta, 42 §:n 2, 3 ja 6 momentti, 46 §, 47 §:n 1 momentin 7 kohta, 63 §:n 1 momentti, 97 ja 111 §, 117 §:n 3 ja 4 kohta, 118 §:n 1 momentti, 125 ja 126 §, 128 §:n 1 momentti, 129 §, 153 §:n 1 momentti, 157 §, 158 §:n 5 momentti, 164 §:n 1 momentin 1 kohta, 178 §:n 1 ja 20 kohta ja 181 §:n 2 ja 4 momentti sekä

lisätään 3 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta, lakiin uusi 110 a § ja 153 §:ään uusi 7 momentti:

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään Liikenteen turvallisuusviraston tehtävistä, virasto toimii seuraavissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena:

7) poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta siviili-ilmailun alalla, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 996/2010 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/42/EY, komission asetusten (EY) N:o 1321/2007 ja (EY) N:o 1330/2007 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 376/2014 (*poikkeama-asetus*);

8) tasapainoisen lähestymistavan mukaisista meluun liittyvien toimintarajoitusten asettamista unionin lentoasemilla koskevista säännöistä ja menettelyistä sekä direktiivin 2002/30/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 598/2014 (*mehunhallinta-asetus*).

Sen lisäksi, mitä kuluttaja-asiamiehen ja kuluttajariitalautakunnan toimivallasta säädetään muualla lainsäädännössä, Liikenteen turvallisuusvirasto toimii seuraavien asetusten mukaisena toimivaltaisena viranomaisena:

7 §

Sotilasilmailua koskevat tarkennukset ja poikkeukset

Sotilasilmailuun sovelletaan tämän lain säännöksiä seuraavin tarkennuksin ja poikkeuksin:

2) sotilasilma-alus merkitään kansallisuustunnuksen lisäksi erityistunnuksella;

11 §

Ilmailulta rajoitetut alueet ja vaara-alueet

Valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoittaa ilmailua tai kieltää se valtion johtamisen, maanpuolustuksen, rajavalvonnan, pelastustehtävien tai varautumisen kannalta tärkeiden kohteiden ja

Valiokunnan mietintö LiVM 11/2015 vp

alueiden yläpuolella taikka **ympäristön suojelemisen kannalta valtakunnallisesti tärkeiden alueiden yläpuolella**. Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä myöntää luvan ilmailuun kieltoalueella kuultuaan niiden tahojen edustajia, joiden suojaamiseksi alue on perustettu. Kuulemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Jos kieltoalue on perustettu jonkin laitoksen suojaamiseksi, on laitoksen huoltoon tai muuhun sen toimintaan tai käyttöön nimenomaisesti liittyvä ilmailu kuitenkin sallittu. Rajoitusalueella ilmailu on sallittu vain puolustusvoimien luvalla tai puolustusvoimien asettamilla erityisohjeilla.

Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä tai päätöksellä voidaan osoittaa vaara-alueiksi alueita, joissa vaihtelevasti määräaikoina saatetaan harjoittaa ilma-alusten lentoturvallisuuden vaarantavaa toimintaa. Ilma-alusten lentoturvallisuuden vaarantavan toiminnan alkamisesta ja loppumisesta vaara-alueella on ilmoitettava aluelennonjohdolle. FUA-asetuksessa tarkoitettu ilmatilan hallintayksikkö voi lisäksi erityisestä syystä määrittää ja osoittaa tilapäisen vaara-alueen enintään kahden viikon ajaksi edellyttäen, että osoittamista koskevat ohjeet sisällytetään 107 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmatilan hallintaa ohjaavaan käsikirjaan.

Ilmatilan hallintayksikön on tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla rajoitettava tai kieltävä ilmailu tietyllä alueella:

27 §

Julkisten tietojen luovuttaminen sähköisessä muodossa

Rekisteriin talletettuja julkisia henkilötietoja ja muita julkisia tietoja saa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

1) viranomaisille laissa tai sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi;

42 §

Suunnittelu, valmistus ja huolto

Suunnittelijaa koskevaa hyväksyntää ei vaadita, jos kyseessä on:

- 1) pienen muutoksen tai korjauksen suunnittelu;
- 2) sellaisen ilma-aluksen suunnittelu, jolle ei haeta lentokelpoisuustodistusta, tai laitteiden tai osien suunnittelu tällaiseen ilma-alukseen; tai
- 3) muutoksen tai korjauksen suunnittelu ilma-alukseen, jolle ei haeta lentokelpoisuustodistusta tai jolle on annettu lentokelpoisuustodistuksen sijaan lupa ilmailuun.

Valmistajaa koskevaa hyväksyntää ei vaadita, jos kyseessä on ilma-alus, josta vähintään 51 prosenttia on rakentanut harrasterakentaja tai voittoa tavoittelematon harrasteyhdistys omiin tarkoituksiinsa ja ilman kaupallisia tavoitteita.

Ilma-aluksen suunnitelmalle sekä ilma-alukseen tehtävän muutoksen ja korjauksen suunnitelmalle on saatava Liikenteen turvallisuusviraston hyväksyntä, jollei Liikenteen turvallisuusviras-

Valiokunnan mietintö LiVM 11/2015 vp

to toisin määrää. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset suunnitelmista ottaen huomioon vastaavat vaatimukset Euroopan unionin lainsäädännössä ja voi vapauttaa suunnitelman hyväksyntävaatimuksesta, jos hyväksyntä ei ole lentoturvallisuuden kannalta tarpeellinen.

— — — — —

46 §

Luvan myöntäjä

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää luvan, jollei 163 §:stä muuta johdu. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi kuitenkin myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai Liikenteen turvallisuusvirasto. Matkustamomiehistön terveydentilatodistuksen myöntää terveyskeskuslääkäri, ilmailulääkäri tai ilmailulääketieteen keskus. Matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen ja merkinantajan hyväksynnän myöntää Liikenteen turvallisuusvirasto tai organisaatio, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto on hyväksynyt tähän tehtävään. Lupa on myönnettävä, jos hakija täyttää luvan saamisen edellytykset. Lupa myönnetään olemaan voimassa määräajan, jollei jäljempänä toisin säädetä.

47 §

Luvan myöntämisen edellytykset ja luvan lajit

Seuraavien lupien myöntämisen edellytyksenä on, että asianomainen iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset:

— — — — —

7) merkinantajan hyväksyntä;

— — — — —

63 §

Liikennelupa

Liikenneluvasta säädetään lentoliikenneasetuksessa. Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää liikenneluvan. Sen lisäksi, mitä liikenneluvan myöntämisen edellytyksistä säädetään lentoliikenneasetuksessa, hakijan toimintaa jatkuvasti ja tosiasiallisesti johtavilta henkilöiltä edellytetään hyvämaineisuutta. Hakija ei täytä hyvämaineisuuden vaatimusta, jos hänet on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa, velkasuhdetta, liikenteen harjoittamista taikka liikenneturvallisuutta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan lentoliikennettä. Hyvämaineisuus todistetaan Oikeusrekisterikeskuksen antamalla lausunnolla.

— — — — —

Valiokunnan mietintö LiVM 11/2015 vp

97 §

Tarkastusten ja valvonnan suorittaminen

Turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa säädetään, miten turvatarkastukset on suoritettava. Turvatarkastuksen saa suorittaa henkilö, joka on suorittanut 98 §:ssä tarkoitetun koulutuksen ja jonka Liikenteen turvallisuusvirasto on hyväksynyt turvatarkastajaksi. Lentoaseman kulunvalvontaa, valvontaa ja kiertovartiointia saa suorittaa henkilö, jonka lentoaseman pitäjä on hyväksynyt kyseiseen tehtävään. **Kyseinen henkilö suorittaa tehtäväänsä lentoaseman pitäjän valvonnassa ja ohjeiden mukaisesti. Kyseistä tehtävää hoitaessaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.** Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa asetusten säännöksiä täydentäviä määräyksiä.

Turvatarkastukset on suoritettava niin, ettei niistä aiheudu tarpeetonta haittaa tarkastettavalle henkilölle, tavaralle eikä kohteelle. Tarkastuksilla ei saa tarpeettomasti vaikeuttaa eikä häiritä lentoliikennettä eikä lentoasemalla tapahtuvaa muuta toimintaa.

110 a §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen ja nimeämisen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto nimeää hakemuksesta ilmoitetun laitoksen suorittamaan yhteentoimivuusasetuksen 5 artiklassa tarkoitettua vaatimustenmukaisuus- tai käyttöönsoveltuvuusarviointia sekä 6 artiklassa tarkoitettuja tarkastukseen liittyviä tehtäviä.

Ilmoitetun laitoksen on täytettävä yhteentoimivuusasetuksen liitteessä V säädetyt perusteet. Jos ilmoitettu laitos ei enää täytä näitä perusteita, Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava ilmoitetun laitoksen nimitys ja ilmoitettava siitä Euroopan komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

111 §

Lennonvarmistuspalvelun maksut

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo, että lennonvarmistuspalvelun maksut määritellään palveluntarjoanta-asetuksen 15 artiklan mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusviraston on valmisteltava palveluntarjoajien toimittamien tietojen pohjalta yhteisen lennonvarmistuksen maksujärjestelmän mukainen esitys maksuista. Viraston on varattava toimijoille tilaisuus antaa lausuntonsa esityksestä sekä toimitettava esityksensä Euroopan komissiolle tarkistettavaksi. Saatujen lausuntojen ja Euroopan komission antaman hyväksynnän jälkeen virasto vahvistaa maksut ja ilmoittaa ne Euroopan komissiolle.

Ilmaliikennepalvelun tarjoaja vahvistaa lennonvarmistuspalvelun maksut siltä osin kuin niitä ei vahvisteta 2 momentin mukaisesti.

Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo, että valtion ilmailulta ja sotilasilmailulta perittävät maksut ovat kohtuullisia ja hinnoittelussa noudatetaan, mitä 112 §:ssä säädetään.

Valiokunnan mietintö LiVM 11/2015 vp

117 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

- 3) vakavalla vaarantilanteella poikkeama-asetuksen 2 artiklan mukaista vakavaa vaaratilannetta;
4) poikkeamalla poikkeama-asetuksen 2 artiklan mukaista poikkeamaa.

118 §

Ilmailuonnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittaminen

Siviili-ilmailun onnettomuudesta ja vakavasta vaaratilanteesta on ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle.

125 §

Poikkeama-asetuksen soveltaminen

Poikkeama-asetusta sovelletaan Suomessa kaikkiin ilma-aluksiin. Yksinomaan sotilasilmailua koskevat poikkeamat, jotka 7 §:n 1 momentin 19 kohdan mukaisesti ilmoitetaan puolustusvoimille, käsitellään kuitenkin kansallisesti.

Poikkeamista, joissa on osallisena Suomessa rekisteröity tai Suomeen sijoittautuneen organisaation käyttämä ilma-alus, on ilmoitettava siten kuin poikkeama-asetuksessa säädetään myös silloin, kun ne ovat tapahtuneet ulkomailla.

126 §

Ilmoitusjärjestelmä

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa ja ylläpitää poikkeama-asetuksen mukaista ilmoitusjärjestelmää, johon ilmoitetaan pakolliset ja vapaaehtoiset poikkeamatiedot.

Suomeen sijoittautuneiden organisaatioiden on ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle omaan vapaaehtoiseen ilmoitusjärjestelmäänsä kerätyt poikkeamatiedot.

Poikkeamatiedot ilmoitetaan Liikenteen turvallisuusvirastolle teknisen käyttöyhteyden välityksellä.

128 §

Poikkeamatietojen käyttö

Viranomaisen ei saa ryhtyä oikeudellisiin toimenpiteisiin suunnittele mattoman tai tahattoman rikkomuksen johdosta, joka tulee viranomaisen tietoon ainoastaan siksi, että siitä on tehty ilmoi-

Valiokunnan mietintö LiVM 11/2015 vp

tus poikkeama-asetuksen nojalla, ellei kyse ole poikkeama-asetuksen 16 artiklan 10 kohdassa tarkoitetusta tilanteesta.

129 §

Tasapainoinen lähestymistapa ja toimintarajoituksen asettaminen

Melunhallinta-asetusta sovelletaan asetuksen tarkoittamalla tavalla siviili-ilmailussa käytettäviiin ilma-aluksiin. Melunhallinta-asetuksen 2 ja 5 artiklassa tarkoitetun tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti lentoliikenteen melua saa hallita ja rajoittaa asetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaisilla toimintarajoituksilla vasta sen jälkeen, kun on harkittu ja arvioitu muita tasapainoisen lähestymistavan mukaisia toimenpiteitä.

Liikenteen turvallisuusvirasto asettaa lentoasemalle meluntorjuntatavoitteen. Liikenteen turvallisuusvirasto myös arvioi 1 momentissa tarkoitetun toimintarajoituksen asettamisen tarpeellisuutta tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti sekä päättää sen asettamisesta.

Liikenteen turvallisuusviraston on kuultava 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan lentoaseman pitäjää, kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta vastaavia viranomaisia, ympäristönsuojelulain 21 §:n 1 momentissa tarkoitettua valtion viranomaista ja 22 §:ssä tarkoitettua kunnan ympäristönsuojeluviranomaista, lentoyhtiöitä, puolustusvoimia sekä muita asianosaisia. Eri toimivaltaisten viranomaisten ja toimijoiden yhteistyötä varten voidaan asettaa yhteistyöryhmä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 2 momentissa tarkoitettua Liikenteen turvallisuusviraston lentoasemalle asettamasta meluntorjuntatavoitteesta ja viraston tekemästä lentoaseman toimintarajoituksen tarpeen arvioinnista sekä toimintarajoituksista ilmoittamisesta. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 3 momentissa tarkoitettua toimivaltaisten viranomaisten ja eri toimijoiden toimenpiteitä ja yhteistyötä koordinoivasta yhteistyöryhmästä.

153 §

Viranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Ilmailutoimintaa harjoittavan samoin kuin ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän sekä lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää suorittavan on, siltä osin kuin tiedot ovat hänen hallussaan tai saatavillaan, annettava salassapitosäännösten estämättä Liikenteen turvallisuusvirastolle sen pyynnöstä ilmailutoiminnan valvontaa varten:

- 1) ilma-alusta ja sen liikkumista koskevat tiedot, mukaan lukien tilannekuvan tallenteet;
 - 2) lennonvarmistuspalvelun, ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun sekä ilma-alusten puhelin- ja radioliikenteen tallenteet;
 - 3) muut kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut lentoturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot;
 - 4) toiminnanharjoittajan toimintaa, taloutta ja vakuutuksia koskevat tiedot;
 - 5) matkustajien oikeuksien toteutumisen valvonnan kannalta merkitykselliset tiedot.;
 - 6) toiminnan vastuuhenkilöistä nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot.
-

Valiokunnan mietintö LiVM 11/2015 vp

Edellä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä 2 luvussa säädetään ilma-alusrekisteri- ja lupakirjarekisteritietojen käsittelystä. Henkilötietojen käsittelystä säädetään lisäksi henkilötietolaissa ja tietojen luovuttamisesta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

157 §

Ilmailun ympäristövaikutuksia koskevat määräykset ja päätökset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi, ottaen huomioon 129 §:ssä tarkoitetun tasapainoisen lähestymistavan, antaa määräyksiä ja tehdä päätöksiä lento- ja huoltotoiminnasta, jos se on tarpeen ilma-alusten aiheuttaman melun tai muun haitallisen ympäristövaikutuksen vähentämiseksi tai estämiseksi taikka sallitun poikkeuksen myöntämiseksi. Määräykset ja päätökset voivat koskea:

- 1) lentopaikan käyttöaikaa tai -tapaa tai lentoonlähtöjen ja laskeutumisten määrää;
- 2) huoltoon liittyvien koekäyttöjen rajoittamista tai kieltämistä määrättyinä aikoina;
- 3) poikkeuksellisen meluisten lentokoneiden käytön rajoittamista;
- 4) aiemmin hyväksytyn lentokonetyypin käytön kieltämistä siirtymäajan jälkeen.

158 §

Lentoesteet

Lupaa 2 momentissa tarkoitetun laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin asettamiseen haetaan Liikenteen turvallisuusvirastolta. Lentoesteluvan hakemukseen tulee liittää asianomaisen ilmaliikennepalvelun tarjoajan antama lausunto ja merialueelle sijoitettavan tuulivoimalan osalta myös Rajavartiolaitoksen lausunto. Jollei lentoturvallisuus vaarannu, Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa luvan 2 momentissa tarkoitetun laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin asettamiseen. Lupa on myönnettävä, jos suunnitellun esteen aiheuttamaa haittaa lentoliikenteen sujuvuudelle voidaan käytettävissä olevilla lentomenetelmän suunnittelukriteereillä vähentää siten, ettei se aiheuta lentopaikan pitäjälle kohtuutonta haittaa tai vaikeuta lentoliikenteen sujuvuutta. Lentoesteet on merkittävä Liikenteen turvallisuusviraston antamien määräysten mukaisesti.

164 §

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen Liikenteen turvallisuusviraston tehtävien hoitamisessa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi sopimuksella siirtää seuraavat hallintotehtävät koti- tai ulkomaiselle asiantuntijalle, jolla on tehtävän hoitamisen kannalta riittävä koulutus ja muut tehtävän edellyttämät tiedot ja taidot:

- 1) lennontiedottajan pätevyyden arviointi;
-

Valiokunnan mietintö LiVM 11/2015 vp

178 §

Ilmailurikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) rikkoo 9 §:n 5 momentin nojalla annettua ilma-alusta tai laitetta, urheilulaskuvarjoa, nousuvarjoa, lennokkia taikka niiden ohjaajaa koskevaa määräystä,

20) toimii poikkeama-asetuksen 16 artiklan 9 kohdassa säädetyn vastaisesti,

on tuomittava, jollei teosta muualla säädetä ankarampaa rangaistusta, ilmailurikkomuksesta sakkoon.

181 §

Muutoksenhaku

Seuraaviin muun kuin viranomaisen tekemiin päätöksiin saa hakea oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta:

1) 40 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaation päätös lentokelpoisuuden tarkastustodistuksesta;

2) 47 §:ssä tarkoitetut matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntäminen ja merkinantajan hyväksyntä;

3) 102 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää pääsylupa lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvavalvotulle alueelle;

4) 103 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää henkilökortti ja ajoneuvolupa;

5) 111 §:ssä tarkoitettu lennonvarmistuspalvelun maksuja koskeva päätös;

6) 163 §:ssä tarkoitetut pätevien yksiköiden ja harrasteilmailun järjestöjen tekemät päätökset;

7) 164 §:ssä tarkoitetut ulkopuolisen asiantuntijan tekemät päätökset;

Edellä 2 momentin 1—4 ja 6—7 kohdassa sekä 3 momentissa tarkoitettu oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettu oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 129 § tulee kuitenkin voimaan vasta 13 päivänä kesäkuuta 20 .

2.

Laki

eräiden ilmailulain säännösten kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan ilmailulain (864/2014) 130—135 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 13 päivänä kesäkuuta 2016.

Helsingissä 2.12.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen ps
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Outi Mäkelä kok
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Markku Pakkanen kesk
jäsen Satu Taavitsainen sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula